

آیونہ شریطی

داخلی ، خارجی ہریر ایچون
سنہ الکی (۲۵۰) ، آلتی آیلنی
(۱۲۰) فروشدور۔

[نسخه سی ۵ غروش]
[سنه لکی ۵۲ نسخه در]

اداره خانہ

باب عالی جاذبه و دایره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی پشیندر

مسلكه موافق آثار مع الممنونيه
قبول اول نور . درج ايدلهين
يازير اعاده اولونماز .

اخطارات

آدرس تبدیلنده آیرنجه بش
غروش کوندرا لیدر .

مکوبلرک امضالری واضح
و اوفوناقلی اولسی و آتونه صره
نه سر و سی محتوی بولنسی لازمدر .

ممالک اجنبیہ ایچوں آہونہ
اولانلرینک آدر سارینک فرانسر۔
جہدہ یازلسی رجا اولنور

پارہ کوندر لایکی زمان نہیہ د اثر
اولادینک و اضحاً بیلدیر می رجا
اولنور :

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی ہفتہ اکی مجموعۂ اسلامیہ در

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

صاحب و مدیر مسئول
اشرف ادیب

باس محمد
محمد عاكف

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم

ماهیتمده جریان ایتشدر . قبل الاسلام قوردقلری مدنیت بعدالاسلام تکامللرینه حائل اوله جق قدر شکیم و مترقی بولمیدیلرندن قبول ایتدکاری شریعت جدیدیه بیوک بر موفقیته خادم اولدیلر . آنجق عرب و عجم مدنیتلریله تماس یقین حالده بولمیدیلرندن نه بو مدنیتلرک تأثیرینه معروض نه ده ، عاقبتنه کرفتار اولمقدن قورتوله مدیلر .

محترم سبیل الرشاد مجموعه سنه

۲۹ اغستوس تاریخی صوک نسخه کزی بوکون او قودم . مندرجاتی میاننده دوقور عبدالله جودت بکک اخیراً «وقت» غزیه سنده انتشار ایدن مقاله سنه ویریلن جوابی و بونک برده مقدمه سنی کال دقتله مطالعه ایتدم . بو حادته قلمیه نک مبادیده ، یعنی دوقورتورک مقاله سنی او قودیم وقت بنده حاصل ایتدیکی تأثیری بر ازماضیه دوغرو ارجاعه مجبورم . بو صورتله سنرک . . . کندیلری تنویر افکار و ارشادناس ایله مکلف کورن ، امر بالمعروف ونهی عن المنکر ایله سوزده موظف اولان ارکان مطبوعاتدن هیچ برینک قلبنده نور هدایت ، دین اسلامه رعایت ، پیغمبر آخر زمانه (صام) محبت حسی هیچ یوق . . . الخ سوزلریکنرک جوانی ویرمش و عین زمانده نور دیدن و جدانمز اولان فخر کائنات اقدمزک تعریف و توصیفه صیغمايان علو قدرینک بزده ندرجه به قدر بیلیندیکنی آکلاتمش اولاجم .

*

بوندن بیلیم قاج سنه اول یینه سبیل الرشاد صحیفه لرنده جلال نوری بکک «خاتم الانبیاء» تسمیه ایتدیکی اثرینک مقدمه سنه اعتراض ایتشدم . بو مقاله ، اثرک نشرندن اول بر مجموعه ده مرحوم محمود اسعد افندی به اتحاد صورتیه کوزو کمشدی . او وقت بوکا قارشى یازدیغ او مقاله مدن دولای کبرای امتدن متعدد ذوات فخامک تحسین والتفاتلرینه مظهر اولدم . صوکر ، تا فاتحن اختیار مشقتله قرل طوپراقده کی اویمه کله رک بنی بولامادینی ایچون «کندیسنی ذاتاً طائیم ، سبیل الرشاده کی مقاله سندن دولای تشکره کلشدم ؛ الله اوندن راضی اولسون .» دییه رک عودت ایدن بک یاشلی براقندینک کندی طائیمق کافتنی بیله زائد وبی لزوم کورن صاف و حسی دعاسنی آلم . او وقت جلال نوری بک بانا اسکى «و چوروک قفالی» دیمشدی ؛ بن او مقاله نک ایکنجیسنی حاضر لیورکن بکک حقمده کی تجاوزندن روح جلیل رسالت پناهینک اغبرارینه بوتون وجدانمله «متقد بولوندیغ ایچون بومدهش جزائی اوکا کافی کوره رک» - صرف کندیمه حائد بر سوزدن دولای - جلالت محمدیه یی سرمایه مقال ایدینمکن حیا ایلشدم .

ایشته قاج سنه اولیور . او کتابه نه اعتراض ایدن ارلدى ، [۲]

[۲] فرید بک افندیکنده سبیل الرشاده منتشرردیه لری اونودولایه جق مقاله لر ددر . رمز هر ایکیزکده سعینی مشکور ایتسون ! سبیل الرشاد

ایله جکی اینسه بطریق الارلی قبول ایدمک ایجاب ایدر . بو مطالعاته بناءً اینک سؤالر جواب ویرمک اقوام اسلامیه نک دینلرندن نه ایچون لایقيله استفاده ایدم مدکلیخی تشریح ایتک ایستهرز . معلوم اولدینی اوزره دین اسلامی قبول ایدن اقوام اوزون بر ماضی مدنیتیه مالک اقوام شرقیه ایدی که بولردن هر برینک کندیسنه مخصوص عادات و عیناتی ، عقائد اخلاقیه و فلسفیه سی ، آیری بر حالت روحیه سی و آیری آیری اساسات اجتماعیه و سیاسیه سی وار ایدی .

نور اسلام ، زمان ایله وهن وهزاله باشلايان مدنیتلرینه حیا تازه بخش ایتدی .

قدرت محییانه و مجددانه سی سایه سنده او ملتلر یکیدن جانلانه رق هیچ ادراک ایدم مدکلی بر شاهقه مدنیتیه رسیدم اولدیلر . و بشریتیه دهها زیاده عدالت ، مساوات و نور معرفت بخش ایدرک مدنیت غربیه نک ترهر وانکشافنه خادم بر مدنیتیه شاهد اولدی .

حال بویه ایکن اقوام مسلمنه بو کون وجوه عیدیه ایله حیا قبل الاسلاملری آکدیر بر شرائط ایچنده یاشامقده درلر . بو هزال عمومینک ممالک اسلامیه نک هر یرنده اکتساب ایتدیکی سجه مخصوصه شونی اثبات ایدیورکه مسلمان اقوامنک بو انحطاطنی حالا نفوذندن قورتوله مدقلری قبل الاسلام حیاتلرینک اوزرلرینه ایقاع ایلکنده اولدینی تأثیره عطف ایتک لازم کلیر . شو حالده اقوام مسلمنه نک انحطاطی اول و آخر وقوع بولش بالجله انحطاطلر نه لالو بو اقوامک تأمین استقبال ضمننده ماضیلرندن نه کبی شیرلی اونوتیق وفدا ایتک ایجاب ایتدیکنی تقدیر ایدممه ملرندن نشئت ایتشدر .

اقوام مسلمنه ایچون بو نقصان تقدیر ، هیچ شبهه یوق که احکام دینلرینک یا کلش تلقی و تطبیق ایدلسندن تحدت ایدر . چونکه تمسک ایلدکلی دینده کی غایه قصوی فطرت بشریه ده کی قابلیت تکمیلیه یی انکشاف ایتدیرمک و انسانلری ماضینک میراث نقایص و خطایا سندن قورتاروب حقیقت و کماله لایق قطع تقریرلری تأمین ایدمک بر تعالی فکری و اخلاقی به مجبور قلمق و بو سایه ده سعادت بشریه یی تأمین ایلکدر . اقوام مسلمنه متمادی حال تحوله بولان الجأت زمانی نظر اعتباره آلمیه رق تبدل زماندن متولد احتیاجات جدیدلرینک آنجق دینلرینک دهها عالی و دهها فیاض بر طرزده تفسیر و تطبیق قابل اوله جنی ادراک ایدم مدکلی جهته دوچار انحطاط اولشدر .

قبل الاسلام حیاتلرینک تأثیر و نفوذیه دین اسلامک اجرا ایلدیکی تأثیر و نفوذ آراسندن اوله بر موازنت غیر متحوله تأسس ایلدی که ترقیلرینه حائل اولوب طوریبور . بناءً علیه اقوام مسلمنه نک شهرام رفعت و سعادتیه کی جریان تکامللرینه دوام ایدم بیلملری ایچون نفوذ اسلامی تقویه صورتیه بو موازنه یی اخلاص ایتک ایجاب ایدر . ترکر حقمده حال ، اقوام سائر اسلامیه دن آز چوق فرقی بر

ہونکر ہب قرآنی النہ کائناتہ قارشئ یا لکنز کوندہ ریلن نبی ذیشانک
تأثیریدر . او نبی ذیشانک کہ بزہ « الدین المعاملہ » ، « الدین النصیحہ »
کلمہ لرینی سوبلہ دی . ہوا یکی حدیث شریفک احتوا ایتدیکی وسعت و علو
معناہ الی الابد حیران اولماق ممکن دہ کلدر . دین ، حق ، انسانیت
ہوندن دہا و جیز و دہا شمولی ہیچ بر حکیم ، ہیچ بر متبحر
طرفندن ہیچ بر زمان بویلہ تعریف ایدیلہ مہ مشدر .

*

عبدالله جودت بکک علوقدر نبی حقیلہ ادراک ایدہ مہ مش اولماسی
کندیندن اولیلہ بر خطای فاحشک صدورینہ بادی اولدی . بویلہ بر
بختسزلانہ دوچار اولماق ایچون ہم معلوماتہ ہم دہ ذوق باطنی بہ مالک
بولنق شرطدر . یعنی سوزلرندن اولیلہ استدلال ایدیورم کہ بو حال
قصہ دکلہ البتہ جہل سیئہ سیدر . [۳]

بیلہ نک بیلیمہ نک بلا قید و شرط معنویات و وجدانیاتہ متعلق
(ہم دہ بسیط بر فرنگ مؤلفی ناقلی درک سندن) یازی یازماسی بزہ
بک ایلہری واردینی ایچون اسلامک غریب قالا جنی حدیث شریفی
ہوتون روحلہ تصدیق ایدیورم . نتہ کیم ہوندن طولانی بز جہان
حقیقت و مدنیتدہ غریب . ہانکی تشبہ و تدبیر مزیدہ فلاح ہواورز کہ
غریبتر حس ایدیلہ سین ! . بو نقصان شہسز بر مصیبتدر ، فقط
جدالری ، شخصی انفعالاتک ضعیف بولدینی جہتہ سوبلہ یکدیگریک
خضم ذمائی اولان ذواتک مؤاخذ و نقدی اولمقدنسہ اصل مصیبتی
احیایہ کال صدق و ثبات ایلہ جالیشمق دہا دوعرو و دہا مٹمراولور ،
اعتقادندیم . فقط بودیدیکم شی عائلہردہ ، مکتبلردہ ، مجموعہ لردہ ،
حتی حکومت مفکورہ و ذہنیتدہ ہب برابر یورومہلی ؛ حکومت
ہر شیدن اول کندینک بر « اسلام حکومتی » اولدینی بیلدیکی ایچون
اعاشہ نظارتی کی حتی براخلاق عمومیہ نظارتی واردیہ دوشونہ لیدر .
بندہ کز بو بحثہ دائرہ بعدما برشی یازارسہم ہونی عبدلہ جودت بکک
حادثہ قلمیہ سندن دولای دہ کل ، صرف نبوت سنیہ محمدیہ بی تجیلا
خستہ قلبلہ بر دوا اولماق ادرزہ یازاجنم اقدام .

قرن طرہ راق ۲ ایلول ۱۳۳۴

علی سعاد

نہدہ بر مسلمان مملکتندہ ، مسلمان پاتختندہ ، مسلمان بر آدم
طرفندن بویلہ بر کتاب نشر ایدیلیرمی دیہن کورولدی . . .
بندہ کز کندیمی ہیچ بروقت ارکان مطبوعات صبراسندہ کورہ جک
قدر خودین اولمادییم ایچون بومستلہدہ باشقہ مترضلہ انتظار ایتشم .
نبجہ اووقت اوبحت قاپانما یاجق ، و ہیئت اجتماعیہ من او درجہ لاقید
اولمایا جقدی . قانون اساسی مادہ لری قدر بوبحتک تعلق ایتدیکی دین
و معنویتدہ مدنی بر رعایت و حرمت کورہ جکدک .

*

بومستلہ اوزرینہ آرتق بر جوق سوز سوبلہ نہ بیلیر . مثلاً : ہم
قاعت وجدانیہ مہ قلیرسہ ، نہ « دوزی » نک تاریخ اسلامیتی بر
حقیقت عامیہ کی کورہ رک ترجمہ ایدن عبدلہ جودت بک ، نہدہ
اثرندہ بومؤلفندن مکرر ابحاث ایلہ نبوت محمدیہ ایٹانماہرق پیغمبرلکی
- حاشا - صرف دہایہ و دہایہ دہ بیلیم کیمک قولنجہ مرضہ قلب
ایتمک ایستہ بن جلال نوزی بک ، نبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم اقد مزی
طائیف شرفہ ہیچمی ہیچ مظهر دکلدرلر . حال بویلہ اولونجہ بر
انسان جاہلی بولوندینی بر شیئی ، بر مسئلہ بی ، ویا بر ذات حقندہ
ناصل قونوشمق لازم کلہ جکفی - بک طبعیدر کہ - بیلہ من . جہلی
ادراکنہ ، و عدم ادراکی دہ ادب کلامہ رعایتہ مانعدر . بزہ حقیقت
سامیہ محمدیہ بی بیلیمہ یلر ، معلوماتی بومعرفتہ محدود صورتدہ مساعد
اولسہ بیلہ عرفانلری بک قیت اولدینی ایچون نبی ذیشان طائیف شرفندن
مخروم اولانلر آز دہ کلدر . فقط اولنلر اکثر الکثیری ہیچ اولمازسہ
ہویولہ قطعی بر سکوت اختیار ایتملردر . نتہ کیم طائیانلرک دہ بیکدہ
بری مقابلری کی ابکم و بر طرف قالارق باشقہ سی یازسین دہ بن
اوقویام دیمشلددر . بو طائیماق مسئلہ سی روح اسلامک اجتماعی
معنویاتہ مضر بر نقصان و چیرکین بر لکہ اولدینی قدر دوت یوز
میلون مسلمانک دہ وجدان مشترکنہ چوکن بر ثقلت حالتدہ حسیاتہ
دوقوندینی ایچون اک مهم بر اخلاق قضیہ سی شکلی آیلور . ہونک
وخامنی ہرکون ہر تورلو حرکات و تصرفات مزیدہ کوز یورز . پیغمبرینی
سہون ، اوکالایق اولدینی حرمت وجدانیہ بی دیوان و اوصیل و پاکیزہ
مسلمان قلبلری آزالور . اولنلر یرینہ غافل ، خیرچین ، قابا ، جین ،
ذوقسز قابلہر جیقور . چونکہ ناصح و عادل اولماق ، نزاکت و شہامتہ ،
ذوق رقیق محمدی بہ قسماً مالک اولایا مالک ایچون او اکمل موجودات
اولان نبی کریمی طائیف و ممکن مرتبہ تقلید ایتمک الزم . دنیا دہ نبی ذیشان
حقیلہ طائیش بر مسلماندن دہا کبار ، دہا (جنتامن) ، دہا نجیب
ودلاور ، دہا کریم و نظیف آدم بولمق ممکنیدر ؟ ہلہ بوکا بردہ
علم منظم اولورسہ او حکیم عالینک کہنہ واریلہ بیایرمی ؟ . . .

[۳] قصدک ، ہم دہ سوء قصدک وجودینہ شہہ یوقدر . چونکہ عبدلہ
جودت حقارت ایتمک ایچون بہانہ جواولمش و اولمق بروقہ بی تصنیع ایتشددر .
سیرت معلومہ سی ، دوزی بہ دوزیدن فضلہ غیر تکش اولان ترجماننی اجتماعدہ کی ہوتون
نشریاتی دینہ و صاحب دینہ قارشئ عداوتک شہودیدر . جہل بختنہ کلانجہ اولدہ
ذات عالیلرلہ ہم فکرز . حتی (المرہ عدو لا جہل) قضیہ سی طرغرو ایسہ
جناب فخر المرسلینہ (مسلم) عداوتی بو جہل ایلہ متناسبدر . سبیل الرشاد